

Opća jesensko–zimska njega u voćnjaku

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 05.11.2023 Брой: 11/2023

Tijekom razdoblja mirovanja voćnih vrsta provodi se niz **preventivnih mjera zaštite bilja**, prvenstveno agrotehničkim i mehaničkim metodama. Njihova provedba značajno smanjuje broj tretmana pesticidima tijekom sljedećeg vegetacijskog razdoblja, što pridonosi očuvanju korisne faune i dobivanju visokokvalitetnih proizvoda bez kontaminacije pesticidima. Neke od obveznih mjera za ovo razdoblje su sljedeće:

- Mrtva stabla se iščupaju, uklone i spale, čime se uništava nakupila zaraza od **potkornjaka**, **drvozuba**, **šarke šljive**, **bakteriozne plamenjače** i mnogih drugih štetnika;
- Stara i ispucala kora na deblu se uklanja i spaljuje – tu prezimljavaju **jabučni savijači**, neke vrste **štetočina grinja** i drugi;

- Gnijezda gusjenica i osušeni te mumificirani plodovi koji ostaju na drveću skupljaju se i uništavaju. Oni su izvor zaraze određenih **lisnih gusjenica, ose koštičare, smeđe truleži** i drugih;

- Osušene i zaražene stabljike i izbojke ribizla i malina napadnute od **staklastog moljca ribizle, Agrilus spp., galice, malinovog moljca, sive pjegavosti lista, antraknoze, Didymella** i drugih se izrezuju, uklanjaju i spaljuju.

- Obrada tla igra ključnu ulogu u suzbijanju bolesti, štetnika i korova. Nakon provedbe mehaničkih mjera zaštite bilja, površine se ore ili kopaju do dubine od 18–20 cm u redu, a blizu debla – 8–10 cm. Na taj način se zakopavaju lišće i prisutna zaraza na njemu (**rupičavost i pjegavost lista marelice (Gnomonia), pepelnica jabuke i kruške, crvena pjegavost lista šljive** itd.), uništava se značajan dio prezimljujućih oblika mnogih štetnika i stvaraju se nepovoljni uvjeti za njihovo prezimljavanje.

- U kotlinskim, prigorskim i planinskim područjima, gdje postoji opasnost od **oštećenja mrazom**, debla i debeli nosivi ogranci stabala se okreću prije početka hladnog vremena. Time se izbjegava neravnomjerno zagrijavanje tijekom dana i smanjuje rizik od ozljeda smrzavanjem.

- Za zaštitu mladih stabala od **zečeva, poljskih miševa** i drugih **glodavaca**, omotavaju se dostupnim materijalima – valovitim kartonom, polietilenskim materijalima itd.;

- Vanjska skladišta za sadni materijal voćaka ograđuju se žičanom mrežom protiv **zečeva**, a za suzbijanje **štetnika sličnih glodavcima** koji oštećuju korijenje i korijenov vrat postavljaju se prikladne gotove mamci.

Jabukaše – jabuke, kruške

Vatrena plamenjača

U našoj zemlji ova bolest je od najvećeg gospodarskog značaja zbog gubitaka koje uzrokuje prvenstveno jabukašama – kruški, dunji, jabuci. Zaražena stabla prepoznaju se po karakterističnim mladim izbojcima zakrivljenim u obliku kuke od vrha prema dolje i osušanim, kao i po granama s osušanim, pocrnjelim listovima i plodovima koji ostaju na drveću i ne otpadaju.

Metode i sredstva suzbijanja

Agrotehničke mjere:

Sanitarno rezidba za uklanjanje zaraženih izbojaka i grana

- Tijekom zimskog razdoblja mirovanja, oboljele grane i grančice režu se 15–30 cm ispod mjesta oštećenja, skupljaju u vreće i spaljuju. Rane od rezidbe prekrivaju se bijelom latex bojom ili uljanom bojom uz dodatak 1% fungicida koji sadrže bakar. U slučaju intenzivne sanitarne rezidbe, stabla se prskaju proizvodima na bazi bakra;

- Rakovi na deblima i debelim granama pažljivo se stružu oštrom nožem, a rane se prekrivaju bijelom latex bojom ili uljanom bojom uz dodatak 1% sredstva za zaštitu bilja koje sadrži bakar. Strugotine s očišćenih rakova spaljuju se;

- Alati za rezidbu dezinficiraju se nakon svakog reza s 10% izbjeljivačem ili denaturiranim alkoholom razrijeđenim s vodom u omjeru 3:1.

Kemijsko suzbijanje:

Zimsko prskanje fungicidima koji sadrže bakar, a ovlašteni su za tu namjenu.

Kruškina buha

Kruškina buha je raširena po cijeloj zemlji i javlja se u visokim gustoćama populacije u gotovo svim nasadima krušaka. Oštećuje samo krušku. Sorte s dugim i produljenim rastom izbojaka jače su napadnute. Osim glavne štete (sisanje soka iz pupova, cvjetnih dijelova, listova i plodova), prenosi mikoplazmu – uzročnika bolesti koja dovodi do zaostajanja u rastu i odumiranja stabala kruške. U razdoblju od svibnja do listopada, buhe polažu jaja pojedinačno ili u lancima na gornjoj i donjoj strani lista, blizu žila. Odrasle jedinke pete generacije pojavljuju se krajem rujna – početkom listopada. S padom temperatura u studenom, sele se na mjesta prezimljavanja – pod ispucalu koru stabala ili pod opalo lišće.

Potrebno je, u razdoblju od kraja rujna do početka listopada (nakon berbe plodova) i kada se zabilježi visoka gustoća odraslih jedinki i ličinki, provesti prskanje ovlaštenim insekticidima protiv pete generacije štetnika. Ovaj

tretman smanjit će gustoću populacije za sljedeću godinu.

Pupoljkaš kruške

Ovaj štetnik razvija jednu generaciju godišnje i napada samo krušku. Obično se u trećoj dekadi rujna – početkom listopada opaža aktivacija kornjaša. Hrane se lisnim i cvjetnim pupovima 10–12 dana. Oštećeni cvjetni pupovi kruške ne razvijaju se, suše i otpadaju u proljeće. U toplom i mirnom vremenu počinje polaganje jaja. Ženke polažu jaja bušeći kanal u mješovitim pupovima i stavljajući po jedno jaje na dno svakog. Jaja položena u jesen ostaju prezimiti, a ličinke će se iz njih izleći sljedećeg proljeća. Razvoj ličinke odvija se u potpunosti unutar pupova.

Zbogo skrivenog načina razvoja ličinki, suzbijanje se provodi i učinkovito je samo kada je usmjereno protiv aktivno hranećih odraslih jedinki, prije polaganja jaja. Stoga, od kraja rujna, stabla kruške moraju se nadzirati i povremeno procjenjivati. Za otkrivanje kornjaša potrebno je postaviti plahu ispod krošnje stabla, a ako se nakon snažnog protresanja grana izbroji više od 5 do 8 kornjaša, potrebna je kemijska zaštita.

Tretmani protiv kruškine buhe također djeluju na pupoljkaša kruške.

Koštuničavo voće – breskve, marelice, šljive, trešnje tretiraju se ovlaštenim sredstvima za zaštitu bilja koja sadrže bakar (pri 70% opadanja lista) kako bi se zaštitile od bakterijske plamenjače, rupičavosti, kovrčavosti

lista breskve, džepova šljive, rane smeđe truleži itd.